

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Iudicii vniuersitatis Et Cleri Coloniensis, aduersus
calumnias Philippi Melanthonis, Martini Buceri,
Oldendorpij, & eorum asseclarum, defensio**

Billick, Eberhard

Parisiis, 1545

Quod sit tantum vnum originis peccatum.

urn:nbn:de:hbz:466:1-29474

tionem nouitiorū dogmatū, quæ pseudoeuangelici isti cōtra totius Ecclesiæ catholicæ fidem volunt euāgelicissimā videri. Nō hic mouebo superfluas & ociosas lites, nō quod ipsi aiunt nos solcite inquirere, Vtrum peccatum illud cōtagione pomi, an ex afflatu serpentis contractum sit. Vel vtrum medicamentis augeatur aut minuatur: neque item, vtrum priuatiuum quiddam sit an res positiva. Quāquam poterat quæstio ista non inutilis videri, propter quorundam concertationem, quos non postremo loco inter Ecclesiæ doctores numeramus. Hoc certū apud omnes est, idem illud Adæ peccatum (priuatiuum dicatur an positium, quod perinde nobis est) quod in paradiso cōtractum fuit, in nos transmīssum. Et nescio quid vetet vtrunque dicere. Priuatiuum iustitiæ originalis: positium culpæ & reatus. Certè in categoriis vbi virtus & iustitia sunt qualitates, conceditur & vitiis suis locus positius. Tantum grauiorē hærēses quibus veritatem & fidem Christi opprēsserunt, infectari est animus, nec morari in Dialecticis & Metaphisicis.

Quod sit tantum vnum originis peccatum.

Solius Adæ vnicū & non aliorū parentū peccata trāsire in posteritatem.

Nō quoduis Adæ peccatum est originale.

Cum sint multa peccatorum genera, quæ imbecillitas humana incurrit, solum tamen est vnū quod origine contrahitur. Neque enim est vllum peccatum, quamlibet sit magnum, quod ex parentibus transfundatur in proles, nisi vnū illud quod parentes quoque ex propagatione contraxerūt. Nullum itaque manet in stirpe seu propagine, non huius, non illius, non cuiuscunque hominis peccatum, licet etiam velint parētes proles suas peccato cuiusdam deuotos & obnoxios, præter vniuersum tantum, Adæ primi hominis peccatum. Non etiam quoduis eius peccatum, sed illud tantum quod in paradiso commisit, propter quod & damnationem accepit. Cætera quæ extra paradysum peccauit, quia in exilio commissa sunt, portat solus. Non enim peccatum, quod iam captiuus & seruus, sed quod liber peregerat abstulit posteritati libertatem. Peccatum quod in paradiso voluptatis, non quod in regione mortis natum est, paradiso nos expulit: peccatum quod patrauit felix & honoratus, non quod calamitosus, miser & vilis incurrit, abstulit felicitatem; peccatum quod

sanus

sanus & integer cōmisit, non quod corruptus, carnem generis nostri vitiauit. quæ est catholica totius ecclesiæ doctrina, quam noua hæresi Bucer & Melanthon violant, & non vnum tantum, sed multa numerant, eadēque horrenda peccata, quæ contendunt omnia nobis originaliter innasci. Vbi manifestā est aduersus Ecclesiam contradictio. Videndum igitur vtri partium suffragetur verbum Dei, cum necesse sit alteram esse falsam. Apostolus Paulus ad Roman. 5. peccati originem hisce verbis describit: Peccatum per vnum hominem intrauit in mundum: vbi significat antea in mūdo nō fuisse. Et paulō post sequitur: Vnius delictū in omnes homines in cōdēnationē: vbi intelligim⁹ idem illud peccatum quod antea nō erat in mūdo postquā intrauit, transisse deinde in omnē posteritatem: quo fit manifestum Apostolū loqui, non de serpentis, non de Eux, quæ præcesserūt, sed de Adæ peccato, quod factum est nobis originale. Vbi obseruare oportet Apostolum numero singulari dicere, Peccatum intrauit. item, vnius delictum in omnes homines, vt præter Apostolum dixerit, si quis dicat aut peccata, aut delicta intrasse. Non verò hoc propter grammaticum modo vocis numerum, quin potius propter rei naturam. Extra controuersiam est enim Apostolū hisce verbis voluisse indicare omnis peccati principium. Ergo dicit, intrauit in mundum per vnum hominem, & addidit, mansisse postea in mundo, transiisseque in omnem posteritatem. Principium autem esse non potest, quod consistat numero multorum. Si enim sit numerus & multitudo, hoc erit principium, quod numero primum: necesse est autem in omni numero aliquid esse primum, id ipsum verò non potest esse nisi vnum, cum numeri principium sit vnitatis. Proinde fieri non potest, vt plura sint originalia quàm vnum peccatum, à quo cætera origine & ordine subsequantur. Iam vt fingamus Adam in paradiso multa commisisse peccata, fieri tamen non potest, vt fuerint multa originalia, cum inter illa quod primum erat & vnde cætera habuere originem, solum sit vere & propriè originale, quod & vox ipsa indicat, dicitur enim originale ab origine: Verùm tamen hac ratiocinatione nihil opus est nobis, cum Apostolus eodem capite diserta voce vnum dicat peccatū seu delictum.

Etum. Nam iudicium (inquit) ex vno in cōdemnationem, gratia autem ex multis delictis in iustificationē. Quod dicitur B. August. de nuptiis & concupiscentia ad Valetium lib. 2. cap. 27. ita exponit: Iudicium ex vno in condemnationem, gratia autem ex multis delictis in iustificationem. Ex vno ergo quid nisi delicto? Quia sequitur, gratia autem ex multis delictis. Dicant isti, quomodo ex vno delicto in cōdemnationem, nisi quia sufficit ad cōdemnationem etiam vnum originale peccatum, quod in omnes homines pertransit, gratia verò ex multis delictis in iustificationem. Quia non solum illud vnum soluit quod originaliter trahitur, sed etiam cætera quæ in vnoquoque homine motu propriae voluntatis adduntur. Ita illic. Sed & lib. 1. contra Iulianū cap. 2. disertis verbis ait: Dicit Apostolus, nā iudicium quidem ex vno in cōdemnationem, gratia autem ex multis delictis in iustificationem, ibi quippe vnum, non nisi vnum delictū vult intelligi &c. Hoc eodem libro declarat B. Augustinus ex multorum patrum sententiā, paruulos non habere peccata, sed peccatū. In Enchiridio quo ad Laurentium cap. 48. & 50. expresse defendit vnum tantum originis fuisse peccatū. Cui ad stipulatur Chrysostomus Homil. 10. in epistolā ad Roman. vbi eundem Apostoli locū exponens plus decies reperit, vnum & vnicū fuisse peccatum Adā: Cū Adamum (inquit) audis, ne vnicū illius tantum quod ipse primum commisit, auferri peccatum arbitreris, multorum delictorum factam esse sublationem dicit. Admonet quoque vt obseruemus, quod Apostolus toties vnitatis vocem illic repetit, quam non gratis neque fortuito putat ei excidisse. Vide eundem. Hanc esse perpetuam eius sententiā vel inde constat, quod multis locis habeat eadem Homil. 9. in priorē ad Corinth. epistolam, ait: Nōne vides quo peccato Adā pro vno tantū peccato punitus est? Itē Homil. 12. in Matthæum: Si ille qui paradisi fuerat fortitus habitaculum, propter vnum vtique delictū, tāta post honorem petulit mala: Nos post quā cælū accepimus & cohæredes vni geniti facti sumus, quā veniā sperare poterimus, si ad serpentiē curramus post columbā: Epiphanius contra hæresim Tatianorū Tom. 3. dicit, Adam propter vnā inobedientiam ex paradiso eiectum, & castigationem non vulgarem

nactum

naſtum &c. Bernhardus quoq; in ſermone de ſex tribulationibus teſtatur, Adam vni tantum peccato ſubiaciuiſſe. Nec eſt aliud inuenire apud patres orthodoxos. Hinc poſteriores interpretes (quibus vetus trãſlatio videtur illud Apoſtoli duriuſculè reddidiſſe) trãſtulerunt ferè oēs: Nã iudicium ex vno delicto in condemnationem, gratia autem ex multis delictis in iuſtificationem. Ergo ſi quando patres peccatum illud propter magnitudinẽ eius exaggerant: fuit enim verè maximum peccatum, & Ambroſ. teſte non longè ab idololatria, & nunc inobedientiam, nunc incontinentiam, nunc ſtultitiam, aut ambitionem, aut ſuperbiam, aut contemptum appellant, non eſt putandum totidem illic fuiſſe peccata, quot exaggerationis nomina: neq; enim hãc alia atq; alia numerãtur peccata, ſed quantum vnicum illud fuerit, conãtur patres diuerſis figuris exprimere: fuit enim ingratum, temerarium, ſuperbũ arrogans, & ambitioſum peccatum, vbi non eſt aliud ingratitude quã temeritas, nec temeritas aliud quã ſuperbia, nec aliud ſuperbia quã arrogancia aut ambitio, ſed vna eademq; inobedientia. Sic & B. Auguſtinus cum perpetuò defendat vnicum tantum fuiſſe originis peccatũ fatetur tamen illud ipſum explicacione fieri multiplex. Quãuis (inquit) & in illo peccato vno, quod per vnũ hominem intrauit in mundum & in omnes homines pertranſiit, propter quod etiam paruuli baptizantur, poſſint intelligi plura peccata, ſi vnũ ipſum in ſua quaſi membra diuidatur ſingula: Nam & ſuperbia illic eſt, & ſacrilegium & homicidium, quia ſemetipſum precipitauit in mortem, & fornicatio & furtũ & auaritia, & ſi quid aliud in hoc vno admiſſo, diligenti conſideratione inueniri poteſt &c. In Enchiridio ad Laurentium. cap. 45. Quæcunq; ergo præter vnicum illud peccatum ſunt in nobis, fructus quidam ſunt vnici illius, & voluntatis noſtræ actualia peccata. Neque enim ſine voluntate noſtra fruſtificat. Quod Auguſtinus libro 1. cõtra Iulianum oſtendit, vbi introducit Chryſoſtomum dicentem, Venit ſemel Chriſtus, inuenit noſtrum chirographum paternum, quod ſcripſit Adam, ille initium induxit debiti, nos fornus auxim⁹ poſterioribus peccatis. Quæ verba eius iubet diligenter annotare. Audis ne hominem, inquit, in

Peccatũ vnũ ſit explicacione & exaggeracione multiplex.

Fructus plurimi peccati originalis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

fide catholica & eruditum & erudientem, distinguentem debitum paterni chirographi, quod hereditarium nobis inheret ab eis debitis, quorum per nostra peccata sceleris accreuit? Audis quod paruulis relaxetur in baptismo, qui nondum propria debita contraxerunt, nec tamen ab paterno chirographo immunes esse potuerunt: sic & Apostolus hanc voluntati nostrae tribuit tanquam opera & fructus originalis mali, per nostram voluntatem & cooperationem membrorum. Ad Roman. 6. Sed neque exhibeatis membra vestra arma iniquitatis peccato. Item ad Ephesios. 3. Mortificate ergo membra vestra quae sunt super terram, fornicationem, immunditiam, libidinem, concupiscentiam malam &c. quando dicit non exhibeatis. Item mortificate, aut aliquid eiusmodi, opera significat voluntatis nostrae se accommodantis ad desideria carnis. quae etiam de causa ad Galat. 5. huiusmodi appellat carnis opera: Manifesta, inquit, sunt opera carnis, quae sunt fornicatio, immunditia, impudicitia, luxuria, idolorum seruitus, ueneficia, inimicitiae, contentiones, emulationes, ira, inuidia, &c.

Fructus peccati originalis non sunt aequales omnibus hominibus.

Hinc fit ut non sint in omnibus fructus illi pares aut iidem, cum tamen unum & idem sit omnibus ex aequo originale peccatum, sed non fructificat peccatum, nisi voluntate cooperante, quae in aliis plus, in aliis minus obtinet. Sic videmus quosdam ad haec, alios ad alia vicia, nec omnes ad eadem inclinari: quae si originalia ipsa, & non fructus vicia & voluntatis essent, iam volentes nolentes, omnibus eadem essent ingenita, omnesque eadem sectarentur. At nunc videmus alios filiorum Adae superbos, nec tamen omnes aequae superbos: alios ambitiosos, alios avaros, alios in Venetiam proclives, nec tamen aequae hos atque illos aut Venetiam aut cupiditati deditos. Eodem modo non omnes diffidunt deo, aut contemnunt, aut odio habent, & qui odio habent, alij grauius, alij minus oderunt aut contemnunt. Nec statim profert originale peccatum istos fructus, nisi cum accesserit in paruulis qualiscunque voluntatis, aut rationis usus.

Paruuli ante usum rationis non peccant.

Hinc beatus Augustinus contra Iulianum libro. 2. ait: Paruulus in quo rationis adhuc nullus est usus, voluntate quidem propria, nec in bono, nec in malo est, quia nulla alterutro cogitatione versatur, sed utrunque in illo

illo consopitum vacat, & bonum naturale rationis & malum originale peccati, Sed annis accedentibus, euigilante ratione, venit mandatum, & reuiuiscit peccatum, quod aduersus crescentem cū pugnare cœperit, tūc apparebit quid in infante latuerit, & aut vincit in eo, & dominabitur, aut vincitur & sanabitur. Non tamen ideo malum hoc nihil nocuisset, etiam si priusquā in illo apparere cœpisset, paruulus hac vita exisset, quia reatus eiusdem mali, sicut generatione contrahitur, ita nisi regeneratione non soluitur &c. Vides hic Lector, quantum distet originale à suis fructibus: iacet consopitum quousque germinet: nec germinat nisi accedente qualicunque voluntatis consensu. Inde tanta morum, ingeniorum, peccatorum & malorum diuersitas ex vno seminatio: quod cum Cacotheologi isti, qui scholasticos Theologos contracto supercilio asinos appellant, cum sint ipsi quouis Mida auriculatiores, non viderent, omnia hæc in omnibus fecerunt originalia: non velut in radice quæ posset hæc aliquando germinare, sed iam ab ipso ortu contendunt hæc omnia in paruulis reipsa existere, atque ita tam grauibus horrendisque peccatis onerant innocentes paruulos, atque nocentissimos perditissimosque homines. Cæterum alia vitia natureque incommoda (quibus à natiuitate afficimur, & præter voluntatem ab hoc originali malo in homine nascuntur) pœnae peccati originalis. Quæ pœnae peccati originalis.

quædam sunt originalis peccati, non peccata: quales sunt, difficultas, tarditas, hebetudo sensuum, & aliæ impotentiæ, infirmitatesque; viribus animæ iniectæ, quibus fit, vt nec clare videamus, aut intelligamus vtilia ad salutem, nec promptè velimus. Et hæc quoque non sunt in omnibus paria, cum sit vnus alio hebetior, aut capacior, obtusior, aut acutior; tardior aut promptior. Sapient. 8. Puer eram ingeniosus & docilis, fortitus sum animam bonam. Etsi enim puniat Deus in omnibus hominibus originale peccatum, non tamen æquè grauitur, sed cum quibusdam occulto suo iudicio, mitius agit, cum aliis seuerius: fortè propterea non nunquā vt manifestetur gloria dei, sicut de cæco nato legitur: aut propter parentum merita bona, vel mala, vt in sanctis patribus & patriarchis, itemque in filiis idololatrarum, vel alias latentes causas, quas scire nobis negatum est. Quæ omnia

omnia distinguuntur ab ipso originali peccato, velut po-
nae quaedam ad arbitrium iudicis, vel inuitis nobis infi-
ctæ. Et tamen aduersarij tam hæc mala quàm fructus a-
ctuales quos iam exposuimus, numerant inter originalia
peccata. Miror autem quid Philippo venerit in mentem,
vt & nobis eandem sententiam imponat. Nam cum nos fa-
teamur fomitem in hominibus durare, nomen fomitis ar-
ripit, & sursum deorsum versat, quasi extra controversiam
sit, nos fomitis nomine significare et intelligere dubitatio-
nem de ira Dei, de gratia Dei, irasci iudicis Dei, indigna-
ri, &c. Quis nostrum hæc vnquam somniauit? Ne bonus
iste vir clausis oculis digladiatur & pugnat. Nos enim fru-
ctus ab arbore separauimus, & fomitis nomine nullos
vnquam actus, sed tantum seminarium illud vnde istiusce-
modi actus in malis hominibus suppullulant, quodq; ba-
ptizati cum adiutorio gratiæ Dei reprimunt, ne morti fru-
ctificet, significamus. Neque enim sunt actus illi origina-
lia peccata, sicut neque fomes peccatum actuale. Ruit igitur
aduersariorum de multitudine originalium delictorum
sententia, ruit chaos illud quo originalia actualibus, & a-
ctualia originalibus confundunt, nisi scriptura validiore
quàm sint Apostoli Pauli, & tot patrum dicta suam mul-
titudinem ostendant: aut efficiant ne numerus ab vnitate
habeat originem: vel hoc sit arbor quod fructus, & hoc fru-
ctus sunt quod arbores.

*Incredulitatem, diffidentiam ac ignorantiam Dei
non esse originalia peccata.*

NVnc videndum quòdnam sit vnicum illud originis
peccatum. An ignorantia Dei, aut incredulitas,
aut diffidentia, aut odium, aut contemptus Dei, aut vacare
metu, indignari, irasci, aut aliquid eorum quæ numerant
aduersarij inter originalia. Ac primum de incredulitate,
quæ si non est originalis, non erit & diffidentia aut du-
bitatio originalis. Non est autem nobis contentio de in-
credulitate negatiuè dicta, qua sensu quodam quicquid
non credit, dici potest incredulum, & quicquid fide est va-
cuum esse infidele: Hoc enim modo tam increduli sunt &
infideli.